

Virksomheten i Høyesterett 2008

Høyesteretts hovedmål

Høyesterett dømmer i siste instans og er ankeinstans for avgjørelser truffet i lavere instanser. Høyesterett behandler både sivile saker og straffesaker og har myndighet på alle rettsområder. Høyesteretts hovedmål er å arbeide for rettsenhet, rettsavklaring og rettsutvikling. Dette innebærer en konsentrasjon om prinsipielle rettsspørsmål og retningsgivende avgjørelser.

Ny tvistelov

Den 1. januar 2008 trådte det i kraft en ny lov om behandlingen av sivile rettsvister – tvisteloven. Som et ledd i denne prosessreformen er Høyesteretts kjæremålsutvalg erstattet av Høyesteretts ankeutvalg. Navnendringen er foranlediget av at det ikke lenger er noe rettsmiddel som betegnes som kjæremål, verken i sivile saker eller i straffesaker. I motsetning til Høyesteretts kjæremålsutvalg er ikke Høyesteretts ankeutvalg en egen domstol. Oppgavene og behandlingsmåte i sakene for ankeutvalget tilsvarer med små endringer ordningen for kjæremålsutvalget.

Saksmengden

En rekke ulike saker bringes inn for Høyesterett, og antall saker har de senere år vært økende. Samlet kom det i 2008 inn flere saker enn i 2007. Sakstallet omfatter både saker som har vært behandlet etter tidligere tvistemålslov og saker som har vært behandlet etter ny tvistelov. Tilsvarende gjelder tallene som gjengis nedenfor.

I 2008 kom det inn 503 sivile anker over dom til Høyesterett. Det tilsvarende tallet for 2007 var 457. Ca. 13 % av ankene over dom i sivile saker ble henvist til behandling i avdeling. Det innkom 387 sivile anker over kjennelser og beslutninger (tidligere benevnt kjæremål), mens det tilsvarende tallet i 2007 var 388.

Når det gjelder straffesaker, kom det inn 424 anker over dom og 597 anker over kjennelser og beslutninger (tidligere benevnt kjæremål). De tilsvarende tallene for 2007 var 428 anker og 543 kjæremål. Ca. 20 % av ankene i straffesaker ble henvist til behandling i avdeling.

Høyesterett behandlet i 2008 i alt 88 sivile saker i avdeling, mens det tilsvarende tallet i 2007 var 85. Det ble i 2008 behandlet 86 straffesaker i avdeling, mens det tilsvarende tallet for 2007 var 97. Det har vært et betydelig antall tunge og arbeidskrevende saker. Mange av sakene reiste rettsspørsmål hvor internasjonale rettskilder er sentrale.

Storkammer

Ved ikrafttredelsen av ny tvistelov ble samtidig gjort en endring i domstoloven § 5, som innebærer at anker som ankeutvalget har tillatt fremmet til Høyesterett, kan avgjøres av et storkammer bestående av 11 dommere. Storkammer er et alternativ til regulær avdelingsbehandling med fem dommere, eller plenumsbehandling, der alle Høyesteretts dommere deltar. Storkammer skal etter loven benyttes i saker som er av særlig viktighet.

Høyesterett behandlet den første storkammersaken i oktober 2008. Saken gjaldt spørsmål om beviskrav ved illeggelse av tilleggsatt. I november 2008 ble tre saker behandlet samlet i storkammer. Sakene gjaldt spørsmål om plikt for lagmannsretten til å begrunne sin beslutning der anke i straffesak nektes fremmet for lagmannsretten.

Saksbehandlingstid

I 2008 har Høyesterett opprettholdt den meget tilfredsstillende saksbehandlingstiden fra 2007. Sakene berammes så raskt som det lar seg gjøre ut fra prosessfullmektigenes forberedelser og program. Det er ikke ventetid for å få en sak opp i Høyesterett. Gjennomsnittlig behandlingstid fra saken er innkommet Høyesterett til avgjørelse i ankeutvalget foreligger, er på under én måned. Gjennomsnittlig behandlingstid fra saken er innkommet Høyesterett til ankeforhandling er berammet, er tre måneder i straffesaker og ca. fem måneder i sivile saker.

Internasjonal virksomhet

Ut over den dømmende virksomheten har Høyesterett i 2008 hatt en betydelig internasjonal virksomhet. Dels har Høyesterett mottatt besøk fra utenlandske juristmiljøer, særlig domstoler. Dels har dommerne og i noen grad andre fra domstolen deltatt i kongresser, seminarer og faglige møter i andre land. Det nordiske samarbeidet står her i en særstilling.

Formålet med den internasjonale virksomheten er todelt. Den skal bidra til kompetanseheving i Høyesterett, og den skal for en del være et bidrag til rettsstatsoppbygging og rettsstatsutvikling i andre land.

Endringer i dommersammensetningen

Lagmann Arnfinn Bårdsen tiltrådte som høyesterettsdommer 1. juli 2008. Lagdommer Erik Møse, advokat Bergljot Webster og advokat Wilhelm Matheson ble utnevnt som høyesterettsdommere 31. oktober 2008. Erik Møse og Bergljot Webster tiltrer 15. august 2009. Wilhelm Matheson tiltrer 1. november 2009.

Professor dr. juris Tone Sverdrup har vært konstituert som høyesterettsdommer i perioden fra 5. november 2007 til 20. januar 2008. Professor dr. juris Knut Kaasen har vært konstituert som høyesterettsdommer i perioden fra 21. januar til 30. juni 2008.

Høyesterettsdommer Ole Bjørn Støle ble i juli 2006 utnevnt som dommer ved ICTY i Haag (Krigsforbrytertribunalet for ex-Jugoslavia) for en treårs periode og har permisjon fra sitt embete som høyesterettsdommer.

Fylkesreiser

Norges Høyesterett legger - som øverste domstol og den domstol som dekker hele Norge - stor vekt på å skaffe seg kunnskap om landet vårt. Som ett ledd i dette drar Høyesterett på befaringsbesøk til ulike deler av landet for å gjøre seg kjent med særlig næringsliv, offentlige institusjoner og kultur. Reisen i 2008 gikk til Oppland fylke.

Besøkende i Høyesterett

Høyesterett har en rekke besøkende. Forskjellige grupper er på besøk, og får omvisning og orientering om domstolene i sin alminnelighet og om Høyesterett. Dette gjelder både juridiske studenter, organisasjoner og foreninger. Høyesterett har i 2008 gjennomført i alt 45 omvisninger og orienteringer for til sammen omkring 900 besøkende.

Statistiske data

Ulike sakstyper behandlet i avdeling - listen er ikke uttømmende

Sivile saker

Avtalerett/fordringer/obligasjoner	10
Familie/arv/skifte	5
Erstatningsrett	9
Forsikringsrett	4
Skatter/avgifter	15
Ekspropriasjon/skjønn/tomtefeste	6
Forvaltningsrett	3
EØS/offentlige anskaffelser	3
Selskapsrett	3
Arbeidsrett	4
Utlendingsrett	4
Konkurs/tvangsfullbyrdelse	4
Varemerke/patent	2
Privatlivets fred	2
Div sivilprosessuelle spørsmål (vilkår for saksanlegg, partsevne, habilitet osv)	10

Straffesaker

Narkotika	10
Seksuallovbrudd	6
Drap	4
Legemskrenkelser/trusler	7
Økonomisk kriminalitet	17
Miljøkriminalitet mv	4
Vegtrafikk	12
Sivile krav i straffesaker	4
Inndragning	2
Foretaksstraff	2
Div straffeprosessuelle spørsmål	12

Utadrettet virksomhet

Besøk i Norges Høyesterett

Besøk av presidenten i The American Bar Association, Bill Neukom (14. januar)

Besøk av en delegasjon fra Bangladesh's høyesterett, ledet av høyesterettspresidenten (21. januar)

Besøk av jusstudenter fra Lunds Universitet (15. april)

Besøk av en delegasjon fra Slovenia høyesterett og Slovenias konstitusjonsdomstol, ledet av presidenten i Slovenias høyesterett (21.-24. april)

Besøk av ca. 60 advokater fra Europa, USA, Latin-Amerika og Australia i forbindelse med årsmøtet i ADVOC Europe (2. mai)

Besøk av 4 kinesiske advokater i regi av Den norske Dommerforening (6. mai)

Besøk av en fortropp i forbindelse med besøk av Vietnams president i Norge (7.mai)

Besøk av Vietnams president (6. juni)

Besøk av amerikanske studenter – Hamline (10. juni)

Besøk av dommer Bruce Robertson, New Zealand (24. juni)

Besøk av en delegasjon fra Georgia med bl.a. Georgias høyesterettsjustitiarius i regi av Norlag (25. juni)

Sør-Koreas ambassadør til Norge Byung-koo Choi på visitt for overrekkelse av brev (26. juni)

Tyrkias ambassadør Hayati Guven på visitt hos justitiarius (26. juni)

Besøk av Special Counsel Paul Johnsen, US Department of Justice (20. august)

Besøk av en gruppe fra Koreas finansdepartement og koreanske skattemyndigheter i regi av Finansdepartementet (30. september)

Besøk av to japanske dommere fra henholdsvis Naha District Court og Tsu District Court (6. november)

Besøk fra The Association of Guangzhou Municipal Judges, Kina (15. desember)

Høyesterett har deltatt med representanter ved følgende arrangement i utlandet

Seminar og åpningsseremoni i Menneskerettighetsdomstolen, Strasbourg (25. januar)

Internasjonal konferanse i regi av The International Association for Court Administration, Dublin (21.-23. april)

Internasjonal workshop om ”Integration without EU membership in Europe: models, experiences, perspectives”, Firenze (23. -24. mai)

The XIVth Conference of European Constitutional Courts, Vilnius (3.-6. juni)

The Network of the Presidents of the Supreme Judicial Courts of the European Union
(30. juni)

Besøk i Danmarks høyesterett (20. august)

Det nordiske juristmøtet i København (21.-23. august)

Vienna Conference of the Presidents of the Supreme Courts and Attorney Generals og
Prosecutor Generals, Wien (16. – 18. oktober)

Studiereise til Indias høyesterett (3.- 12. november)

Andre arrangementer m.v.

Domstolledermøtet og Det alminnelige dommermøte, Stavanger (8.-9. mai)

Nordisk høyesterettsbibliotekarmøte, Stockholm (21.- 22. mai)

Nordisk kanslichefmøte, Reykjavik (22.-23.mai)

Den Norske Advokatforenings 100-årsjubileum, Oslo (29.-31. mai)

Nordisk rettergangstävling i Høyesteretts Hus (14.-15. juni)

Besøk i Danmarks Højesteret, København (20. august)

De nordiske juristmøter, København (21.-23. august)

Nordisk høyesterettspresidentmøte, Svalbard (8.-11. september)

Høyesteretts fylkestur til Oppland (15.-17. september)

Omvisninger og orienteringer

Høyesterett har i 2008 gjennomført i alt 45 omvisninger for til sammen 900 besøkende.

Kilde: <http://www.domstol.no/no/Enkelt-domstol/-Norges-Hoyesterett/Om-Hoyesterett/Hoyesteretts-virksomhet/Virksomheten-i-Hoyesterett-2008/>